

Vedrana Klepica

POSLEDNJE OBRAĆANJE USAMLJENE GITARE GLAZBENIKA I PODUZETNIKA MIROSLAVA ŠKORE¹ IZ TURBULENTNE GODINE PREDIZBORNE IZOLACIJE

Nisam sigurna što da više mislim.

Ni o tebi. Ni o sebi.

Sati postaju predugi.

A ova soba sve manja.

Pritišće plafonom sve nas koji boravimo u njoj.

Plafon je i danas još za deset centimetara niži.

Ili se barem tako čini.

Ali pritišće ozbiljno.

Zrak je ovdje rijedak i sparan.

Svaka njegova molekula čini se metrima daleko jedna od druge.

Kao na vrhovima Mt. Blanca ili argentinske Aconcague.

Tišina se uvlači duboko u kosti.

Ne znam je li nedjelja ili srijeda.

Sjedim u kutu i ne pratim više imena dana u tjednu.

Je li srijeda ili nedjelja?

To si već rekla.

Rekla na glas? Jesam li proizvela neki zvuk?

Ili samo pomislila na to?

Ne znam.

Što ako sve zaboravim?

Ako zaboravim sve što sam do sada znala raditi?

Ako se naviknem na ovu jebenu samoću.

Ako mi ona postane normalna?

Što ako zaboravim što je dodir?

Bez kojeg, kako je znanost višestruko dokazala, nema života.

Da bez snažnog privijanja molekule DNA oko histonskih proteina nema kromosoma, genetskog materijala ni distinkcije i raznolikosti organizama na ovom svijetu, kao što ni bez međusobnog dodira peludi i njuške cvjetnog tučka nema novih rozih magnolija po širokim pariškim bulevarima u proljeće, ni ranih žutih i bijelih jaglaca po pitomim obroncima zelenog Wienerwalda.

Da bez tvoje tople ruke na mom vratu nema ni nas.

Nisi me taknuo već tjednima.

Prije desetak dana tek jednom kratko, nekako usput.

Promrsio si mi žice uz stihove:

Zašto ne biti običan i voljeti male stvari?

Zašto svatko mora biti glavni?

Što to lijepo ima obraz zakrpan sa flekom?

Moje tijelo je kratko zavibriralo u d-duru na interpretaciju

¹ hrvatski političar, poduzetnik i glazbenik. Njegovu glazbu odlikuje tradicionalna slavonska tamburaška glazba. Od 1995. do 1997. godine obnašao je dužnost generalnog konzula Republike Hrvatske u Mađarskoj. Vodio je više vlastitih trgovačkih društava, a od 2001. do 2006. godine bio je glavni direktor Croatia Records d.d. Osmislilo je i bio voditeljem dvije zabavno-glazbene emisije na HTV-u ("Država, selo, grad" i "Pjevaj moju pjesmu"). Izabran je na parlamentarnim izborima 2007. godine i bio je zastupnik u HDZ-a. 2019. godine postao je suradnik na kolegiju Uvod u ekonomiju na studiju ekonomije na Sveučilišnom centru Varaždin. U lipnju 2019. godine objavljuje kandidaturu za Predsjednika Republike Hrvatske. Predsjednik je stranke Domovinski pokret od veljače 2020. godine.

kultnog hita Miladina Šobića da bi tako uzbuđeno i nape-to opet bilo ostavljeno u kutu sobe da promišlja svoj vridnosni sustav koji se nakon tih socijalno osjetljivih stihova razgradio u stotine suprotstavljenih vjerovanja, poput onih paralelnih crnorupnih realiteta u Interstellaru ili moždanih sinapsi trogodišnjaka kojeg zlostavljajuća mater šamara po sljepoočnici i vrišti da je 'smeće retardirano', ali da ga ipak 'voli najviše na svijetu', i koji će ako je vjerovati suvremenim istraživanjima s područja psihijatrije zbog takvog odgoja najvjerojatnije završiti s nekim teško ispravljivim narcisoidno-borderlajm poremećajem ličnosti iz klastera B.

'Zašto ne biti običan i voljeti male stvari?'

Sjedim u kutu i gledam te zamišljenog preko puta sobe.

Kao da si zbunio sam sebe tim stihovima.

Već si duže vrijeme u strahu da sve što kažeš ne bude krivo interpretirano.

Sigurno je teško biti tako svjestan da je svaka riječ bolje ili lošije odmjereni kalkucija u poslovnom svijetu gdje ne postoji lijevo ili desno, istok ili zapad.

Nego isključivo VIP lože točno ispred pozornice s prvim pićem unaprijed uključenim u cijenu karte, koje su ispijale najljepše, ali najljepše žene na svijetu, kako bi ti znao reći, dok sam ja svirala 'sve je ona meni dobro što ja znam' a ti u pauzama između brojeva pričao viceve o svojoj ženi koja je također nekoć bila lijepa, a sada šeće gradom vodeći pod rukom svoju majku a na usnama brkove Mile Hrnića, što je duhovito zato što ženama raste količina slobodnog testosterona u krvi kako se približavaju menopauzi, a to nikom nije privlačno, pa je zato bitno, te od ključne važnosti, kako bi ti znao reći, ljubiti sad, upravo sad upravo na ovom koncertu, dok si mlad, pronaći ta dva oka koja svijetle nekim posebnim sjajem među svim ostalim očima, priči im s pjesmom, te zatim, kako bi ti znao reći, spustiti pogled malo niže od tih očiju na centar za zabavu i rekreaciju, pazeći pritom da ti supruga ne vidi kuda gledaš, kako bi ti često znao reći, iako nikad nisam znala razaznati autentičnost tvojih tvrdnji, jesu li bile iskrene ili osmišljene s ciljem animacije specifične publike pred kojom smo nastupali, odnosno da parafraziram 'srce moje laže sebi, bolje kad sam sam'.

Ali zar nije licemjerno optuživati tebe za kalkuciju kada ni ja nisam bila do kraja uvjereni da sam se našla u specifičnom glazbenom izričaju s kojim smo obišli svaki grad i opčinu u ovoj zemlji, da ne spominjem gradske parkove i teatre u Sydneyju i Melbourneu 2013.

Usprkos tome, ja nisam razlikovala bijele šatore ni gradske parkove s jeftinim razglasima, točenim lagerima i pljeskavicama s peke od simfonijskih dvorana s vrhunskim koaksijalnim zvučnicima i petnaestominutnim pauzama za brzinski sauvignon blanc.

Nisam razlikovala Pakrac, Pitomaču i njihove bugarije, tambure i bisernice sa svojim deseteračkim stihovima, bečarcima i napjevima od Bachovih cello suita i crkvenih moteta Beča ili Salzburga.

Nisam razlikovala note koje se savladavaju na magisterijima glazbenih akademija od narodnih skladbi jednostavnih napjeva, sve je to pitanje ukusa, ugođe, navike, odgoja i društvenog konteksta, pa sam tako izlazila zajedno s tobom pred publiku za koju smo nastupali dan za danom, odradujući svoj posao odgovorno, kao što je svoj posao odgovorno radio tvoj otac astronaut, pilot space shuttlea i tvoja majka primabalerina nacionalnog teatra, a *pardonnez moi*, ispravak netočnog navoda, ona nije bila balerina, kao što ni tvoj otac nije bio pilot svemirskih letjelica već moler, ali vjerojatno je to razlog zbog kojeg si razvio klasnu osjetljivost i senzibilitet za ljude i razumio što znači dati im nešto što vole i prepoznaju kao svoje, poslati poruke kroz glazbenu kompoziciju koja će učiniti njihove dane ljepšima.

I zbog toga i ti i ja znamo što znači poslušati ljude, i ne pripati odmah i bez razmišljanja vrijednosne sudove o njima s obzirom na kontekst iz kojeg dolaze ili muziku koju slušaju. Jer iako ne mora na prvi pogled biti očito, sve jest ipak ono što jest. Tipa violončelo zaista jest violončelo, kao što je gitara gitara, arija arija, a narodni napjev narodni napjev, i suprotno tome ono što jest nije ono što nije, naprimjer sonata nije šansona, niti je violina harmonika, niti je lager chardonnay, pa tako ni istina nije laž, niti laž nije istina.

A istina je istina je istina da je prilično zajebrano braniti drage i bliske istomišljenike na lošim mjestima.

Koji kažu da su riskirali svoje živote s najboljim namjera-

ma, ali u prokletim okolnostima i s krivom etiketom zašivenom na ratnom odijelu, pod stijegom vječne povijesne trakavice u kojoj se svaki, ali baš svaki put ponovno jasno pokaže:

da svi ratovi imaju svoje žrtve.

I da sve žrtve imaju svoje krvnike.

A da svi krvnici imaju svoje nadređene.

Koji najčešće znaju gdje su točno krvnici praznili šaržere, rezali vratove i zakapali tijela.

I da se strahota svakog zakopanog tijela, koliko god ona strašna bila, može sakriti pred strahotom ideje za koju je to tijelo zakopano, o kojoj su sudili neki tamo, kako ti kažeš, 'čudni ljudi čudnog imena', koji poput kralja Duncana dok razgovara s Macbethom priznaju da je ponekad pravo jebeno umijeće pročitati ljudima na licu ono što im se mota po lubanji.

Sigurno je zajebano razlikovati ta njihova šutljiva lica od povijesti krvavih dijalektika u kojima su zapeli. I da ni dugogodišnja mukotrpna istraživanja i komparativne analize o toj istoj povijesti nisu dovoljno vrijedan dokaz za tvoje srce koje osjeća drukčije.

Koje bi preklopavalo i prebrojavalo već prebrojeno, i pokretalo naloge za metaforičke obdukcije posmrtnih ostataka 80 tisuća prošlosti.

Dok istovremeno tvrdiš da trebamo gledati naprijed, a ne natrag.

Naprijed u tržišni svijet tržišnih zakona.

Sjedim već danima u kutu i gledam te zamišljenog preko puta sobe.

U strahu da sve što kažeš ne bude krivo interpretirano.

Pa onda bolje reći što manje.

I pokrenuti referendum za svaku glazbenu playlistu, notu i ton.

Odsvirati poplistički instrumental na tuđu osobnu emociju ili povrijeđeni ego.

Samoujerenom upitati publiku što sljedeće žele pjevati.

Poslušati najglasnije povike opijenih u prvom redu VIP sekcije.

I otpjevati ponovno onu o Mili Hrnčiću na usnama tvoje žene.

Ili onu o tome kako je granica svetinja.

A država najgori mogući gospodar ekonomije.

Ili onu o tome kako ti 'svoje voliš, voliš najviše'.

Jer uvijek trebaju postojati naši i njihovi.

I da se u takvu ljubav ne može miješati nitko, ni država, ni zakon ili itko treći.

Bez obzira je li brak skladan ili pun udaraca, šamara i psokvi.

Pa možemo tako nastaviti pjevati i nakon kraja koncerta, na drugi, a zatim i treći bis.

U ushitu upisati emotivne stihove u državni ustav.

O proširenju predsjedničkih prava, a s vremenom kako to obično biva i broju mogućih godina na vlasti.

I otplesati ponosno naprijed.

Na ritam austrijskog FPÖa, francuskog FNa, Orbanovog Fidesz-a, i s psihopatima iz poljskog Prawa i Sprawiedliwości.

U nadi da publika od prevelike količine lagera, bevande, bijelog Marlboro i loše domovinsko-neoliberalne demagogije dobije amneziju od prošlih politika koje su previše voljele i osjećale i dok se ne onesvijesti iscrpljena i omamljena po parteru, tribinama i mobilnim toi toi WC-ima, nesposobna da se odveže svojim osobnim automobilima kući.

Dok parking-metar, na zemljištu privatnog parkirišta u I. zoni stečenom u kompleksnim i neobičnim okolnostima, otkucava unedogled.

15 kuna po satu, plus bonusi za pravne malverzacije.

Gdje ima potražnje ima i ponude.

Nekad davno, davno, vjerovala sam da parkirišta ne bi trebala biti privatna, već samo gradska.

A sada nisam sigurna što da više mislim.

O tebi. O sebi. O nama.

Olja Lozica

ANKINA PRIČA

Draga Anka,

svijet se objesio pod pritiskom nevidljivog neprijatelja. Vrijeme se zaglavilo poput muhe na lijepku. Došao je trenutak da se ljudi poigraju s tišinom. Ali, nažalost, većina ljudi, hodajući prema željama umotanim u šarene blještave papire, zaboravila je kako se to uopće igra s tišinom. Oni misle da je tišina samo jedna jedina slika, prisilno zaustavljen trenutak usred kljanja. Oni ne čuju tišinu kada se šulja niti kada trči ili pleše. Ne čuju je čak niti kada se smije ili hrli u neku avanturu. Njihova je tišina zarobljena u slici razjapljene gubice nemuštog krika u očaju, s pozadinom rdavog neba nabubrenog od straha i s obješenim rukama o sumorne misli. I ti i ja smo se nekoć bojali tišine. Sječaš se? Ti i ja bili smo djeca kad su nam se osmijesi poput soli raspadali uz psokve bombi, pušaka i mitraljeza. Ti i ja bili smo djeca kad smo se budi- li plivajući u krevetu od beskrajne kilometraže zadimljenih snova prepunih gladi, hladnoće i grubosti. I ti i ja smo se nekoć bojali tišine. I mi se nismo znali igrati s njom. Ona je za nas dugo vremena bila trenutak zatišja pred neopozivo brisanje. Ona se pojavljivala kao oprez u ramenima, ona je ubrizgavala ledeni znoj u dlanove, ona je rastvarala oči kao prozore i ona je uvijek mirisala na moguću smrt. A mi smo bili djeca, i mi smo htjeli živjeti. Da bismo mogli živjeti, život sam nas je natjerao da je pretvorimo u savez- nika, da se naučimo s tišinom igrati, a ne od nje bježati. Sječaš se kad se to dogodilo? Ja se sjećam kao da je bilo jučer. Došla je nenajavljeno, po svom dobrom starom običaju. Zgusnula je zrak oko nas. Čim su nas potjerali u podrum, osjetili smo je u ustima. Bila je kisela poput limuna. Stiskala nam je usnice. Nama, djeci, tišina je aneste- zirala jezike. Odrasle je tjerala na nesuvislo mrmljanje. I taman kad se činilo da će i ovoga puta natjerati ljude oko

nas da vrisnu poput kotlića čaja, ti si je presjekla oštricom svog jezika. Iz tebe je potekla bujica putopisa. Opisivala si džungle prepune najšarenijih ptica, stabla koja su visoka preko sto metara, opisivala si koraljne grebene prepune bisera, plaže na kojima je pijesak boje snijega; pričala si o ljudima koji govore jezikom ptica, pričala si o slamnatim kućicama podignutim usred mora, pričala si i pričala sve što ti je padalo na um. Tišina je odjednom postala i obala s koje se otiskujemo i čamac na kojem se otiskujemo. Svi smo te slušali kako pričaš. Dijelila si s nama svoje iz- maštane svjetove s osmijehom na licu. I stalno si ponavljala – Sjećate se kad smo bili – na vrhu najviše plani- ne... Sjećate se kad smo bili – u špilji u kojoj žive žuti labu- dovi... Sjećate se...? Sjećate se...? A mi smo ponavljali – Da, sjećamo se... Sjećamo se... Gotovo svi smo pristajali na igru. A onda je pala bomba. Prva. Pa druga. Treća... Igra je stala, ali samo na trenutak. Kad je pala četvrta bomba, čak su i oni skeptični pristali na igru. Bombe su pljuštale. Ljudi su opisivali mjesta na kojima nikada nisu bili, ali ih se sjećaju iz uspomena koje se tek trebaju dogo- diti. I tako smo mi preživjeli onaj rat. Tako si nas ti, draga Anka, naučila kako zavoljeti tišinu s okusom limuna. Bili smo djeca, a sad smo dvije sjene sa šest nogu. Dočekali smo vrijeme kad su nam lica namreškana poput mora, kosa nam je boje kišnog neba, a prsti nam trepere kao lišće u krošnjama devedesetogodišnjih čempresa. I evo nas opet pred izazovom tišine. Samo ova tišina danas nije ona tišina. Onu tišinu dijelili smo i mladi i stari i bolesni i zdravi, svi zajedno u uskim, mračnim podrumima. Dijelili smo je. Sad nam je zabranjeno dijeliti tišinu. Onaj neprija- telj tjerao nas je da budemo zajedno. Ovaj neprijatelj tjera nas da se odvojimo. Ova tišina nije kisela, ona je bezuku- sna kao većina hrane koju danas kupujemo u supermar-